

Boerenverstand tegen de kanker

Ik ken een boer die zijn koeien in de wei deed en er naast ging schaatsen. Ongeveer een jaar geleden was dat, het had laat in het seizoen nog een paar nachten flink gevoren, maar plotseling brak dan toch het voorjaar uit. Zijn koeien werden er onrustig van, merkte boer Spruit, en hij liet ze buiten. Waar ze van het eerste verse gras konden proeven en kijken naar de schaatser op de tochtsloot.

Theo Spruit is boer in het veenweidegebied bij Zegveld, Zuid-Holland. Als koeien het goed hebben, denkt hij, is hun melk gezonder, hun vlees lekkerder en boert hij dus beter. Koeien hebben het goed als ze in de wei gezond gras kunnen eten. Gras is gezond als het groeit op gezonde bodem, en een bodem is gezond als er veel leven in zit. Daarom bijvoorbeeld injecteert hij de mest niet in de bodem, wat bij wet wel verplicht is, maar het zou het leven in de bodem van zijn grasland vernietigen.. Hij rijdt de stalmest bovengronds uit, na die eerst vermengd te hebben met een koolstof om zo de uitstoot van ammoniak tegen te gaan.

GROOTE GAST

Ondanks bekeuringen en veroordelingen houdt hij koppig vast aan zijn eigen methode. Minister Veerman van Landbouw heeft na een gesprek met boer Spruit hem onlangs dispensatie verleend.

Wat is er nou mooier dan dat uit onverdachte, want wetenschappelijke hoek het gelijk van Spruits boerenverstand bevestigd wordt. Anjo Elgersma, opgegroeid in Schraard tussen koeien in de wei en werkzaam aan de Universiteit Wageningen, heeft een directe relatie aangetoond tussen de weidegang van koeien en de gezondheid van hun melk. Koeien die gras zelf afgrazen, geven melk met veel meer rumenzuur dan koeien die op stal hun voer voorgezet krijgen, ook al is het versgemaaid gras. Rumenzuur behoort tot een speciale categorie van meervoudig onverzadigde vetzuren waarvan in dierproeven onomstotelijk is vastgesteld dat ze kanker helpen voorkomen.

Dr. ir. Anjo Elgersma heeft als een ambachtelijke boer naar de etende koe staan kijken. Een grazende koe hapt niet zo diep en eet alleen de bladschijf. In de stal neemt de koe de bek vol met lange sprieten, waar ook nog een deel van de stoppel aan vastzit doordat een maaimachine het gras dicht bij de grond afsnijdt. In de wei neemt ze kleinere hapjes, heeft ze langere graasperiodes en doet ze er waarschijnlijk ook langer over om een hap gras door te slikken. Het voedsel komt geleidelijker in de pens, waardoor de micro-organismen beter hun zegenrijke werk kunnen doen. Ook gunstig is dat suikers eenvoudiger vrij komen doordat grazen de celwanden kapotter maakt dan maaien.

Lekkerder en het helpt tegen de kanker: is er betere reclame denkbaar voor de koe in de wei? 't Is nog een mooi gezicht ook.

SIETSE VAN DER HOEK